

Verkiezingsprogramma

2010 - 2014

Jouw ambitie, onze visie

Voorwoord

Je leest nu de eerste woorden van het verkiezingsprogramma 2010 – 2014 van Student en Stad. Dit programma zal je laten zien waar Student en Stad de komende vier jaar met Groningen naartoe wil, maar ook vooral welke mogelijkheden wij jou als inwoner van deze stad willen bieden. Vandaar dat wij kiezen voor de insteek *jouw ambitie, onze visie*. Wij zijn in ieder geval klaar voor opnieuw vier jaar gemeenteraad.

Opbouw van het verkiezingsprogramma

Het verkiezingsprogramma wordt ingeleid met de conclusies van de hoofdstukken. Hierin wordt kort en bondig uiteengezet welke kant Student en Stad de komende vier jaar met Groningen op wil. Omdat we in het verkiezingsprogramma niet te lang bij het verleden willen stilstaan, volgt daarop een kleine greep uit de behaalde successen van de afgelopen vier jaar. Voor een volledig overzicht van wat we de afgelopen zestien jaar hebben bereikt verwijs ik je naar de website www.studentenstad.nl. Als laatste kom je aan bij de verschillende hoofdstukken, die zijn opgedeeld in thema's. Elk thema wordt ingeleid met een visie en daarna volgen de speerpunten.

Al ruim 15 jaar jouw stem in de gemeenteraad

Student en Stad stelt zich ten doel van Groningen een jonge dynamische stad te maken die al haar inwoners kansen biedt. Geen stoffige discussies of ellenlange woordvoeringen, maar zeggen waar het op staat zonder wollig taalgebruik.

Student en Stad is in 1993 opgericht om de belangen van studenten in de gemeenteraad te behartigen en de kloof tussen student en stadje te verkleinen. Sinds 1994 is Student en Stad vertegenwoordigd in de gemeenteraad en heeft zij zich ontwikkeld tot weliswaar een kleine, maar pragmatische en volwassen politieke partij, die zich op meer dan alleen studentenzaken richt. Wij richten ons op de grote groep jongeren tussen de 15 en 30 jaar die in Groningen woonachtig zijn. Student en Stad is de enige partij die de belangen voor deze groep ook op nummer één heeft staan buiten de verkiezingen om. De kennis, potentie en kansen die Groningen rijk is moeten maximaal benut worden. Daarvoor zoeken we naar creatieve en innovatieve oplossingen die jou en Groningen verder kunnen helpen.

In 2009 heeft Student en Stad haar manifest 'Politiek bedrijven met het oog op de toekomst' gepresenteerd. Hierin worden de basisbeginselen van Student en Stad weergegeven. Student en Stad is pragmatisch en realistisch en behandelt politieke kwesties op een open en eigen manier en laat zich niet leiden door de waan van de dag. Wij willen investeren in jouw toekomst en in de toekomst van Groningen en hopen op jouw steun voor de komende vier jaar.

Dan rest mij niets verder dan te zeggen: veel succes met het maken van je keuze op 3 maart 2010!

Rebecca Krüders

Lijsttrekker Student en Stad

Greep uit de successen van Student en Stad

Student en Stad heeft in de afgelopen vier jaar niet stilgezeten. Een flink aantal moties, amendementen en initiatiefvoorstellen werden door ons ingediend. Daarnaast zetten wij ons ook buiten de raadszaal in voor (studenten)organisaties die hulp nodig hebben. Hieronder een overzicht met aansprekende resultaten uit de afgelopen periode. Kijk voor meer successen en inspanningen van Student en Stad op www.studentenstad.nl.

- Student en Stad is binnen de gemeente Groningen de politieke initiatiefnemer van de komst van het Glazen Huis en heeft in het beginstadium de studentenwereld van Groningen aangespoord om het initiatief te steunen en acties te ondernemen.
- Student en Stad heeft bemiddeld bij het nieuwe onderkomen voor de Rechtswinkel Groningen.
- Wij hebben een motie ingediend om extra stageplaatsen voor bètastudenten te creëren, het ondernemerstrefpunt op bedrijventerrein Zuidoost is mede op basis van deze motie ontstaan.
- Op grond van een door de ACLO en Student en Stad ingediende petitie zal de sociale en gevoelsmatige veiligheid van het fietspad tussen Kardingse en de Korrewegbrug worden aangepakt.
- Door een initiatief van Student en Stad en VVD uit november 2008 zullen er meer locaties voor tijdelijke studentenbewoning in speciale wooncontainers worden ontwikkeld. Voorbeelden zijn te vinden aan het Damsterdiep en de Antillenstraat.
- De gemeentelijke website wordt binnenkort voor een groter gedeelte beschikbaar in het Engels en het Duits, zodat ook de servicevragen via deze talen kunnen worden ingediend en afgehandeld.
- Ondanks een personeelsstop blijft de gemeente Groningen door een motie jonge werknemers aannemen om de toekomstige vergrijzing het hoofd te bieden.
- Naar aanleiding van een initiatiefvoorstel van Student en Stad en het CDA mag er inmiddels na sluitingstijden van de winkels worden gefietst door de grootste winkelstraten van de stad.
- Door een motie van Student en Stad verwijderd de gemeente weesfietsen uit de wijken rond het centrum. Weesfietsen zijn fietsen die niet meer gebruikt kunnen worden en staan te verroesten in een fietsenstalling. Hierdoor verbetert het straatbeeld en de leefbaarheid van de wijken, en is er plek om je fiets voor de deur te stallen.
- Intensieve internationale samenwerking met Oldenburg – Bremen en Hamburg vraagt ook om financiële middelen. Als gevolg van een motie van Student en Stad is hiervoor jaarlijks € 50.000 extra voor beschikbaar.
- Op grond van een motie van Student en Stad zal er een energiemeter op een aansprekende plek op of rondom de Grote Markt komen.
- Een initiatiefvoorstel van Student en Stad en VVD over dynamisch verkeersmanagement is aangenomen. Hierdoor zal het autoverkeer binnen afzienbare termijn op een snelle en slimme manier op de ringwegen en in de binnenstad worden gestuurd door middel van informatiepanelen.
- Student en Stad is een aanjager voor het maken van concrete afspraken in het kader van het Akkoord van Groningen (RUG, Hanzehogeschool, UCMG en gemeente), waarbij ook nadrukkelijk wordt gekeken naar de inbreng van de schil aan bedrijven en instellingen rondom de Akkoordpartners.
- Aanleg van een state of the art roeibaan in Meerstad, de uitbreiding van de stad in de buurt van Slochteren.

1. Kennis: onderwijs, doorstroming, leven lang leren

Onderwijs en kennis

Dat Groningen een echte kennisstad is, wordt duidelijk door de aanwezigheid van een universiteit, een hogeschool, verschillende mbo-instellingen, en twee grote ziekenhuizen. De leidende ambities moeten zijn: 'Een leven lang leren' en een City of Talent, waar elke inwoner van Groningen, ongeacht leeftijd of niveau uitgedaagd wordt het maximale uit zichzelf te halen. Van groot belang voor deze ambitie is de mogelijkheid tot een soepele doorstroming. Leren begint op het primaire onderwijs, gaat over in het voortgezet onderwijs en wordt mogelijk voortgezet in de vervolgopleiding. Daarna moet iemand een plek op de arbeidsmarkt veroveren. De ontwikkeling houdt niet op zodra het diploma of de bul binnen is. De mogelijkheid tot leren moet ook op de werkplek worden aangeboden en bevorderd. De gemeente speelde hierbinnen een grote rol als opdrachtgever van een groot deel van het primaire en voortgezet onderwijs in de stad. Sinds 1 januari 2010 is het openbaar onderwijs verzelfstandigd en is er meer verantwoordelijkheid bij de schoolbesturen komen te liggen. Dit betekent niet dat er geen aandacht meer geschonken moet worden aan onder meer de kwaliteit van het onderwijs. Convenanten als 'Kennis om te delen' en de lokale educatieve agenda moeten momenten zijn om als gemeente accenten te leggen.

- Er moet blijvend geïnvesteerd worden in de kwaliteit van het onderwijs. Ook van belang zijn huisvesting, ict en andere faciliteiten;
- Het moet voor ouders en kinderen mogelijk blijven om te kiezen uit verschillende soorten onderwijs. Er moet dus zorg gedragen worden voor een gedifferentieerd aanbod voor onderwijs;
- Voortijdig schooluitval moet voorkomen worden, iedereen zou zijn schoolperiode met een diploma moeten afsluiten; belangrijk is dat men problemen tijdig signaleert en met een persoonlijke aanpak oplost; een centraal aanspreekpunt op iedere school;
- Hoogbegaafde leerlingen dienen genoeg uitdaging te krijgen; ondersteuning vanuit de gemeente aan scholen hoe hoogbegaafdheid te signaleren en hiermee om te gaan;
- Leerlingen met een functiebeperking moeten zoveel mogelijk integreren met andere leerlingen, zorgen dat de leerling terecht kan op school door noodzakelijke aanpassingen te doen;
- De gemeente moet het maatschappelijke besef van scholen vergroten; stimuleren van samenwerking tussen scholen en verschillende (hulp)organisaties;
- Er moet meer bewustzijn voor de natuur gecreëerd worden, minimaal 80% van de basisschoolkinderen volgen in 2014 het Natuur en Duurzaamheidseducatie programma;
- Schoolgebouwen zouden multifunctioneel ingezet moeten worden, in de avonden en weekenden kunnen deze gebouwen ook voor andere doeleinden gebruikt worden, hiermee dient rekening gehouden te worden bij nieuwbouw, maar ook moet er gekeken worden naar mogelijkheden van de huidige gebouwen;
- Doorstroom van middelbare school naar vervolgtraject verdient de aandacht; samenwerking tussen de verschillende instellingen en scholen voor een soepelere overstap, maar ook begeleiding van de afzonderlijke leerlingen bij het maken van deze keuze en de uiteindelijke stap;
- Doorstroom binnen MBO/HBO/WO; gemeente dient een rol te spelen in het om de tafel krijgen van de verschillende instellingen om doorstroomproblematiek te bespreken en op te lossen;
- De aanwezige kennis in de stad meer gebruiken; inzet van Mbo-leerlingen en studenten door middel van stages.

2. Economie, toerisme, internationalisering, Akkoord van Groningen, binden van kennis en re-integratie

Economie

Investeren in de economie loont. Iedere geïnvesteerde euro verdient zich dubbel en dwars terug, daarom is investeren in de economie – juist in tijden van crisis - door de gemeente een absolute noodzaak. Groningen fungeert in Noord Nederland als één van de trekkers van de economie, de invloed van de Groninger economie houdt niet op bij haar stadsgrenzen. De stad fungeert als een spin in het web bij de economische relatie tussen de regiovisie Groningen-Assen, het noorden van Duitsland en de Eemsdelta. De stad geldt bovendien als vestigingsplaats voor veel bedrijven. Met twee grote kennisinstellingen is Groningen een broedplaats voor jong talent. (Jong) Ondernemerschap heeft een grote potentie en moet gestimuleerd worden. Daarnaast zijn kennis en innovatie een voorwaarde voor een sterke en gezonde economie. Vooroplopen binnen bepaalde sectoren creëert een aanzuigende werking voor nieuwe ondernemers. Voor het aantrekken van deze nieuwe ondernemers gelden ook nog voorwaarden zoals het zichtbaar maken van aanwezige bedrijven en het versterken van onderling contact. Daarnaast moeten er voldoende faciliteiten bestaan om (jonge) ondernemers op weg te helpen. Er moet actief gelobbyd worden om grote bedrijven en (semi)overheidsorganisaties in Groningen te laten vestigen. Groningen kenmerkt zich ook als een dienstestad, waar hoogopgeleiden aan het werk kunnen komen.

- Blijvend investeren in de economie;
- Jong ondernemerschap moet worden opgenomen in campagne 'City of Talent';
- Bedrijvenloket voor jonge ondernemers op het Zernike;
- Maak bedrijventerreinen zichtbaar op de toevoerroutes naar Groningen;
- Bied zzp'ers of jonge ondernemers die zonder eigen bedrijfsruimte zitten een laagdrempelige werkplek;
- Voortdurende lobby om grote bedrijven en (semi)overheidsorganisaties zich in Groningen te laten vestigen.

Internationalisering en stedenbanden

Omdat we de wereld om ons heen niet kunnen negeren moet Groningen zijn blik naar buiten richten. We moeten over onze grenzen heen kijken en de kansen die daar op ons wachten benutten. Groningen doet dat momenteel al, maar het kan beter. Groningen moet inzetten op een stevig regionale samenwerking. We hebben veel te bieden door de aanwezigheid van onze hoogwaardige kennisinstellingen (RUG en Hanze), het UMCG, het bedrijfsleven en de positie van Groningen als metropool van het Noorden. Deze sterke punten kunnen worden ingezet op het gebied van internationalisering en het aangaan en verstevigen van de stedenbanden. Er moet beter worden samengewerkt en meer worden afgestemd tussen de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en de gemeente. De gemeente zal hierin de rol van partner en facilitator moeten vervullen. Concrete voorbeelden zijn het blijvend organiseren van gezamenlijke handelsmissies en aansluiting zoeken bij de samenwerkingsverbanden van de Universiteit en de Hanzehogeschool. We moeten ons oriënteren op de gehele noordelijke regio, maar de prioriteit moet komen te liggen bij de samenwerking met het noordwesten van Duitsland. Daarnaast is het belangrijk om onze ambitie te concentreren in het kader van *healthy ageing* en energie. Groningen als energiehoofdstad van Nederland is daar een onderdeel van. Hiermee creëer je een sterk profiel van Groningen naar buiten toe. Veel buitenlandse studenten zijn trots op het feit dat zij onderwijs hebben genoten in Nederland en meer in het bijzonder in Groningen. Hiermee zijn zij ongemerkt ook ambassadeurs voor de stad. Dit wereldwijde kennisnetwerk heeft potentie. Niet alleen moet Groningen zich sterk naar buiten toe vertegenwoordigen, ook zal het hier in huis goed geregeld moeten zijn, zodat

buitenlandse partners die hun oog op Groningen hebben laten vallen daadwerkelijk besluiten te investeren.

- Oriënteren op de gehele noordelijke regio, Groningen is de hoofdstad van het noorden. Ontwikkel een sterkere regiovisie en versterk de samenwerking met Duitsland;
- Prioriteit in het kader van stedenbanden en internationale samenwerking moet bij de EU-regio Groningen/Noord West Duitsland liggen;
- Energie en healthy ageing als speerpunt in internationaliseringbeleid;
- Handelsmissies moeten jaarlijks vijftien concrete resultaten opleveren;
- (Internationale) studenten gebruiken als kennisambassadeur van de stad;
- Aansluiting zoeken bij samenwerkingsverbanden van de Universiteit en Hanzehogeschool;
- Een duidelijk profiel naar buiten toe: Groningen als energiehoofdstad van Nederland;
- Versterking van belangenbehartiging op het gebied van subsidieverstrekking bij de EU;
- Groningen als congresstad versterken door betere accommodaties in het hogere segment;

Integratie

Groningen is met 180 nationaliteiten een stad waar verschillende levensstijlen elkaar ontmoeten. Doordat ruimte een schaars goed is, is de kans dat mensen elkaar snel tegenkomen groot. De stad is voor vele internationale studenten een tijdelijke vestigingsplek en voor immigranten hun nieuw thuis. Om voor iedereen een 'dit is mijn stad'-gevoel te creëren, willen we iedereen zo snel mogelijk wegwijs maken in de stad en de Nederlandse samenleving, zonder afbreuk te doen aan de eigen cultuur en gewoonten. Groningen heeft een aantal sterke, typisch Groningse kenmerken en heeft initiatieven ontplooid die kunnen bijdragen aan een snelle integratie van de nieuwe bewoners.

- De gemeente moet aansluiting zoeken bij bestaande activiteiten, projecten en verenigingen en moet samenwerken met verschillende organisaties, zoals voor de betreffende groepen.
- Hierbij moet de zelfredzaamheid van de organisaties die er voor de verschillende bevolkingsgroepen (bijvoorbeeld Stichting Somaliërs Groningen) zijn worden bevorderd;
- Bij de inburgering moet gekeken worden naar de vaardigheden van de persoon, kijken hoe deze vaardigheden ingezet kunnen worden.

Toerisme & uitgaan

Groningen is een stad waarin veel te beleven valt. Groningen is een stad met een rijke (zichtbare) geschiedenis, kent een aantal grote evenementen en heeft een gezellige binnenstad. Onder meer hierdoor trekt zij toeristen en dagjesmensen naar de stad. Groningen heeft een sterke naam, deze naam moeten we behouden en verder ontwikkelen. Dat Groningen een dynamische stad is, is ook op te maken uit de ambities van de stad. Om deze ambities te verwezenlijken zal de komende jaren de binnenstad vernieuwd worden, maar dit betekent ook dat de stad op de schop gaat. Niet alleen de bouw van het Groninger Forum, de verplaatsing van Vindicat, maar in de toekomst wellicht ook de vernieuwing van de noordzijde van de Grote Markt zal de stad een heel ander aanzicht geven. Dit biedt kansen, maar we moeten ook oppassen dat het historische karakter van de stad niet verdwijnt. Door de optimale mix tussen oud en nieuw, een mix tussen historie en een levendig stadshart dat bol staat van cultuur, centraal te stellen kan de binnenstad van Groningen zijn aantrekkingskracht behouden. Door de inzet van verschillende soorten evenementen kan de binnenstad aantrekkelijk

worden gehouden, ook tijdens de bouwwerkzaamheden. Veel van deze evenementen en initiatieven om toeristen naar de stad te trekken worden door de inwoners en ondernemers van de stad genomen. Om deze toeristische initiatieven mogelijk te maken moet de gemeente geld vrij maken.

- Vrije sluitingstijden voor de horeca behouden;
- Speciaalzaken zijn een trekker voor toeristen, deze winkeltjes moeten behouden worden;
- Winterterrassen zorgen voor activiteit op straat en geven de stad het hele jaar door een levendige uitstraling;
- Maak ook bouwwerkzaamheden aantrekkelijk, geef leuke feitjes over de locatie, maak zichtbaar wat er komt (realisatie van het bouwproject), en/of verbindt een andersoortig (cultureel) project aan deze bouwwerkzaamheden;
- Laat zien wat de historie van Groningen is, spreid archeologische vondsten op locatie tentoon;
- Maak kleinere musea meer zichtbaar door bijvoorbeeld een museumroute op te zetten;
- Groningen heeft een prachtig stadhuis, bied naar voorbeeld vanuit het buitenland waar overheidsgebouwen belangrijke trekpleisters zijn, meer rondleidingen in het stadhuis aan;
- De opbrengst van de toeristenbelasting moet ten goede komen aan initiatieven voor toerisme;
- De financiering van Marketing Groningen moet op structurele wijze plaatsvinden.

Akkoord van Groningen

Het Akkoord van Groningen is een overeenkomst waar de Rijksuniversiteit, Hanzehogeschool, het UMCG en de gemeente een samenwerkingsverband in zijn aangegaan. Doel van het Akkoord van Groningen is de positie van Groningen als de kennis- en innovatiestad van Noord-Nederland verder te ontwikkelen en te versterken. Het eerste Akkoord is totstand gekomen op initiatief van Student en Stad. In 2009 is er een Akkoord van Groningen 2.0 gesloten om de samenwerking verder te concretiseren. Wat ons betreft kan dit nog wel een tikkeltje scherper. In Akkoordverband wordt er gesproken over veel zaken die de stad Groningen aangaan, jongerenhuisvesting, *healty ageing*, energie, internationalisering, ontwikkeling Zernike, toerisme, ict, et cetera. De gemeente moet ervoor zorgen dat er duidelijke actiepunten worden geformuleerd en, misschien nog wel belangrijker, gerealiseerd.

- Jonge ondernemers zichtbaar(der) maken op Zernike door ze een eigen plek te geven, ontwikkelen initiatieven als Cube50 op het Zernike;
- Ondersteun jonge ondernemers door een Ondernemerstrefpunt op Zernike te plaatsen en zorg voor meer samenwerking tussen de Universiteit en de Hanzehogeschool;
- Het is de hoogste tijd dat Zernike verder wordt ontwikkeld. De universiteit en hogeschool hebben veel gebouwd. Nu is de gemeente aan de beurt om de rest te ontwikkelen. Dit betekent meer kennisintensieve bedrijven, goede en veilige toegangswegen en meer levendigheid;
- Zet maximaal in op de gekozen speerpunten energie en gezond ouder worden. Probeer deze speerpunten om te zetten in beleid en actiepunten, benader bedrijven die met de speerpunten te maken hebben en haal vestigingen van deze bedrijven naar Groningen;
- Voorkom een braindrain, stimuleer werkgelegenheid voor hoger opgeleiden; er ligt een coördinerende rol voor de Gemeente in het contact tussen (onderwijs-) instellingen en het bedrijfsleven, zodat stages, banen en jong ondernemerschap makkelijker worden gevonden;
- Maak de resultaten van het Akkoord zichtbaar, zorg dat projecten zoals

Draadloos Groningen technisch goed werken en breid de dekking verder uit over de stad;

- De gekozen speerpunten en samenwerkingspunten zijn vaak nog onvoldoende concreet, zorg voor themabijeenkomsten met specialisten uit alle hoeken van het betreffende gebied.

Binden van kennis

Groningen kent veel jonge mensen die naar de stad komen of ervoor kiezen om hier kennis tot zich te gaan nemen. Wat voorkomen moet worden is dat deze mensen nadat zij een diploma of bul behaald hebben massaal wegtrekken naar andere delen van Nederland, de zogenoemde braindrain. Jonge mensen moeten in de periode dat ze in Groningen zijn gebonden worden aan de stad. Het rapport van het Economic Talent Board 'Groningen als vliegveld voor talent' geeft ook aan dat talent in Groningen niet optimaal de kansen wordt geboden. De randvoorwaarden voor het krijgen van een band met de stad moeten goed zijn. Zo kun je mensen vast houden aan de stad. Dit kan op vele manieren, door stages, traineeships, maar ook simpelweg door het zichtbaar maken van het aanbod van werk.

- Stimuleer ondernemers door meer leer-, stage- en werkplekken creëren;
- Het doel is Groningen aantrekkelijk maken en houden, nadruk leggen op recruten van alle niveaus in het Noorden. Dus niet alleen op werkzoekenden van het hoger onderwijs richten, maar ook op mensen die binnen het MKB aan de slag kunnen;
- Ga gemeentelijke traineeships aanbieden; twee jaar durend programma voor achttien mensen;
- Maak vraag en aanbod van werk zichtbaar, door dit bijvoorbeeld te integreren in de City of Talent-website;
- Het Economic Talent Board is een uitstekend orgaan om de gemeente (on)gevraagd te adviseren over het te voeren economisch beleid;
- Nadat studenten hun diploma behaald hebben, komen zij terecht op de arbeidsmarkt. Een goede doorstroom en aansluiting hierop is noodzakelijk, ondersteuning en begeleiding van de starter kan gewenst zijn.

Re-integratie

Re-integratie is het proces van terugkeren naar werken, wanneer je geen werk hebt, ontslagen bent of gedeeltelijk arbeidsongeschikt bent verklaard. Het budget voor de re-integratie van mensen met een bijstandsuitkering is beperkt. Dit is deels het gevolg van de crisis, maar deels ook van landelijk beleid. Inzet van het beleid moet zijn zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen en niet om zo min mogelijk mensen in de bijstand te hebben. Het accent van het beleid moet liggen op het voorkomen dat mensen langdurig in de bijstand raken. Daarom moet het merendeel van het budget aan deze groep worden besteed. Mensen moeten actief worden gehouden, daarom moeten mensen in de bijstand vrijwilligerswerk kunnen doen, met behoud van de uitkering, of geplaatst worden in een maatschappelijke baan. De bestaande voorzieningen moeten worden benut voor de groep langdurig werkelozen.

- Er moet een nazorgtraject komen voor mensen die net uit de bijstand zijn gekomen;
- Voor de signalering van schulden moet de schuldhulpverlening samenwerken met andere instanties, zoals woningbouwcorporaties en nutsbedrijven;
- Er moet in een vroegtijdig stadium een koppeling gemaakt worden tussen de bijstand en de schuldhulpverlening om problemen tijdig te kunnen signaleren en problemen tegen te kunnen gaan;
- De gemeente moet tv's, wasmachines, et cetera, in natura aanbieden en daarbij gebruikmaken van efficiënte inkoop. De levensduurtermijnen voor de zogenoemde wit- en bruingoedregelingen moeten verlengd worden.

3. Wonen, ruimtelijke ordening, jongerenhuisvesting, veiligheid en duurzaamheid

Wonen en Ruimtelijke Ordening

In Groningen doen zich voor een drietal doelgroepen grote problemen voor op de woningmarkt. Er moet werk worden gemaakt van woningen voor studenten, starters en gezinnen. Het uitgangspunt moet zijn dat iedereen een soepel verlopende wooncarrière kan maken; dat wil simpelweg zeggen dat er woningen moeten worden gebouwd waar (vooral binnen deze doelgroepen) vraag naar is. Voor studenten moeten er voldoende kamers beschikbaar zijn, de stad moet studenten warm ontvangen. Om jonge mensen die hier een leven willen opbouwen sterker te binden aan de stad moeten er voldoende starterswoningen zijn. Voor (jonge) gezinnen moet er voldoende aanbod zijn van gezinswoningen. Wanneer we niet zorgen dat voor alle bewonersgroepen passende woningen zijn, dan zal men niet kunnen doorstromen naar de woning waar zij behoefte aan hebben. Dit heeft ongewenste gevolgen voor de bevolkingsopbouw, maar ook voor de economische perspectieven van de stad. Er moeten komende tijd principiële keuzes gemaakt worden over hoe de woningmarkt ingericht dient te zijn en met welke aanpak de balans in de wijk en straat gewaarborgd gaat worden.

- De gemeente Groningen moet in het licht van de landelijke ontwikkelingen leegstandsbeleid formuleren;
- In de periode 2010-2014 moeten zeshonderd starterswoningen worden opgeleverd, rekening houdend met de woonwensen; forensen, ruimte, gezelligheid voor starters;
- Er is nog steeds sprake van krapte op de woningmarkt, de gemeente moet actief beleid voeren om te zorgen dat mensen niet 'te goedkoop' wonen, de doorstroming en het maken van de wooncarrière moet bevorderd worden;
- De inzet van de nieuwe afspraken tussen de gemeente en de woningcorporaties na de evaluatie van het Nieuw Lokaal Akkoord in 2010 moet zijn: blijven investeren in de sociale voorzieningen in de wijken;
- Betrek openbaar vervoer vanaf het eerste moment in de ontsluiting van uitleggebieden als Meerstad en de Held III;
- Voldoende budgetten voor buurtfestiviteiten, waar de buurt zelf over kan beschikken;
- De aanpak van de krachtwijken heeft prioriteit, wel is het zaak om een duidelijke focus in de uitvoering te houden en geen projecten uit te voeren om het uitvoeren. Er moeten duidelijke keuzes gemaakt worden welke projecten volledig worden uitgevoerd, en niet alle projecten maar half-half uitvoeren;
- Ontwikkeling van de oostwand, Grote Markt en het Forum zal de binnenstad een oppepper geven, maar wel binnen de afgesproken financiële kaders;
- De stad moet, samen met de provincie, een actieve rol spelen bij de aanpak van de problematiek omtrent de krimp in het noordoosten van de provincie Groningen.

Jongerenhuisvesting

Het ontstaan van Student en Stad hangt mede samen met de vraag naar voldoende kamers voor studenten. Met kennisinstellingen die ook in de toekomst zullen groeien is er sprake van een continue druk op de kamerverhuurmarkt. Algemene normen als maximaal 15 procent kamerverhuurpanden per straat zijn onwenselijk, er is maatwerk per straat nodig. De noodzaak van kwalitatief goede huisvesting voor studenten blijft aanwezig. Er moet sterker ingezet worden op voldoende en kwalitatief goede studentenhuisvesting. Voor de 4500 te bouwen eenheden aan de Reitdiepzone, Eendrachtskade, op CiBoGa en in Paddepoel geldt dat moet worden gezocht naar een

goede mix van zelfstandige woonruimte voor een persoon met eigen voorzieningen, huizen voor ongeveer drie jongeren met gezamenlijke voorzieningen en grotere studentenhuizen met acht tot tien bewoners, waarbij per drie bewoners douche en toilet beschikbaar zijn. In de laatste plaats moet een gedeelte van de 4500 eenheden worden vormgegeven volgens het Te Woon-concept. Hierbij krijgt een bewoner de keuze tussen huur of koop van een woning. Een student begint in de laatste fase van zijn studie met het huren van een zelfstandige studentenkamer, waar hij na zijn studententijd de mogelijkheid krijgt om deze woning te kopen. Na verloop van tijd ontstaan hierdoor extra starterswoningen, terwijl voldaan kan worden aan de eerste vraag naar studentenkamers. Zo ontstaat op een natuurlijke wijze een mix tussen verschillende bewoners en woningeenheden. Een kamer kan pas vrij komen voor koop als de voorraad eenheden voor verhuur voldoende is. De tijd staat ook niet stil, de hoeveelheid jongeren in Groningen zal gaan toenemen. De geplande 4500 wooneenheden zullen niet genoeg zijn om de groeiende vraag naar kamers de komende jaren te kunnen dekken. Er moet in de komende periode begonnen worden met de planning van de tweede bouwronde in 2014-2018. Zo is er voldoende tijd om overleg te plegen met omwonenden.

- Goede en voldoende huisvesting, flexibel bouwen en het herbestemmen van oude kantoorpanden tot woonlocaties dragen hieraan bij;
- Principiële keuzes maken over inrichting van de woningmarkt en de positie van jongeren en studentenhuysvesting;
- De gemeente moet streven naar conflictpreventie in plaats van sanctionering, dus het gesprek proberen aan te gaan en te stimuleren in plaats van alleen maar boetes uitdelen voor bijvoorbeeld geluidsoverlast;
- Een positieve benadering in de problematiek van diverse leefritmes is nodig, het project 'Leven in Stad' is hiertoe een goede eerste aanzet, aansluiting zoeken bij verenigingen en instellingen;
- De algemene norm van 15 procent aan kamerverhuurpanden per straat moet worden afgeschaft; wat nodig is, is maatwerk per straat;
- Professionele huurteams moeten gestimuleerd worden en daar waar nodig financieel ondersteund worden;
- Kwantiteit en kwaliteit van huisvesting: er moet tempo gemaakt worden met het bouwen van de 4500 geplande eenheden, deze dienen ontwikkeld te worden in harmonie met de omgeving;
- Start met planning van de tweede grote bouwronde voor in de periode 2014-2018;
- Containerwoningen zijn voor tijdelijk gebruik, voorbeelden zijn de containerwoningen van de Antillenstraat, opties voor containerwoningen zijn terrein van de SuikerUnie en langs het Eemskanaal;
- Malafide huurbazen moeten stevig worden aangepakt door de verordening op de kamerverhuur en kamerbemiddeling;
- Brandveiligheid en geluidsisolatie zijn prioriteiten waar het gaat om kwantiteit als kwaliteit.

Veilige stad

Groningen staat bekend als een van de veiligste steden in Nederland, de criminaliteit in de stad daalt. Ondanks deze constatering blijft veiligheid in de stad belangrijk. Ook kleine criminaliteit, zoals fietsendiefstal en inbraken, blijft een punt van aandacht. Naast politie kan de nieuwe gemeentelijke dienst Stadstoezicht bijdragen aan de veiligheid en preventie. Het is noodzaak deze dienst snel in te passen in de gemeentelijke organisatie. Omdat Groningen zich kenmerkt door een groot aantal verschillende groepen inwoners is een gerichte aanpak het beste, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de zaken die voor hen van belang kunnen zijn.

- Voor het nemen van maatregelen voor de veiligheid moet de gemeente dit in samenspraak met de hulpverleningsinstanties doen;

- Ten aanzien van inbraakpreventie moet er een duidelijke langdurige campagne via onder meer studentenorganisaties plaatsvinden, waarbij duidelijk wordt gemaakt dat gratis een veiligheidscontrole uitgevoerd kan worden en een flipperstrip aangebracht kan worden. Daarnaast zal deze campagne ook via de huiseigenaren gevoerd moeten worden. Deze campagne kan gecombineerd worden met een brandveiligheid-check;
- Om stadgers bewust te maken van gevaren en risico's kunnen deze via sms of e-mail op de hoogte gesteld worden;
- Geen richtlijn voor het aantal uit te schrijven bekeuringen bij overtredingen;
- De politieaanpak "Paraat voor probleemjongeren" moet uitgerold worden in alle wijken;
- Voldoende verlichting op donkere routes, zoals op fietsroutes richting Kardinge.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een heel breed thema waar veel initiatieven op verschillende gebieden onder te scharen valt. Er kan heel hoog ingezet worden, maar er kunnen ook zo veel mogelijk initiatieven worden gestimuleerd. Er moeten in iedere geval keuzes worden gemaakt. Een betere wereld begint bij jezelf, dus vandaar dat de gemeente ambitie moet uitstralen met haar duurzaamheidsbeleid. Haar eigen huishouding dient dus ook op orde te zijn. Zo liggen er nog kansen voor energiebesparing bij scholen, eigen gebouwen, maar ook bij voorlichting over energiebesparing aan grote bedrijven. Want het bewust worden van wat je allemaal kan doen is stap één. Het moet eenvoudig zijn om informatie te vinden over duurzaamheid, een stevig duurzaamheidscentrum dat zich steeds vernieuwd kan daaraan bijdragen. Duurzaam zijn ook de groenvoorzieningen in de wijken en parken. Zorg dat deze plekken voldoende aanwezig zijn en dat deze goed onderhouden worden. Op basisscholen kunnen leerlingen al bewust worden gemaakt van de natuur en het groen om hun heen. Het Natuur en Duurzaamheid Educatie programma draagt daaraan bij.

Eigen huishouding gemeente

- Het niveau van het binnenklimaat van scholen dient op orde te zijn;
- Analyseren en actieplan opstellen voor (verdere) energiebesparing op scholen;
- Er moet een aanmoedigingsprijs komen voor het personeel van de gemeente om zo veel mogelijk duurzame ideeën op tafel te krijgen;
- Bij bouwprojecten moet er meer slim gebouwd worden, waarbij er meer gebruik gemaakt moet worden van duurzame materialen en bouwtechnieken;
- De voorlichting die gegeven wordt moet makkelijk toegankelijk zijn. Dit kan door een laagdrempelige website of een aansprekende campagne. Ook grootschalige projecten dragen bij aan voorlichting (zoals Energy Valley, klimaatconferentie, etc.);
- Vanuit Energy Valley zou er naar een duurzame energiedelta toegewerkt moeten worden;
- Onderzoeksresultaten moeten meer aan het licht gebracht worden;
- Kennisinstellingen moeten meer betrokken worden bij onderzoeken en informatievoorziening omtrent duurzaamheid.

Stad en inwoners

- Er moeten investeringen uitgelokt worden in zowel bestaande bouw, als nieuwbouw, als huur- en koopwoningen;
- Adequate voorlichting over subsidieregelingen is een noodzaak voor een efficiënt gebruik van deze regelingen;

- Betere voorlichting over isolatiemogelijkheden, de eigenaar hiermee aanzetten om het huis te isoleren en duurzaam bezig te zijn;
- Streven om geen huizen binnen de gemeente Groningen aanwezig te hebben met energielabels G en F;
- Maak gebruik van warmte-koude-opslag bij grote projecten;
- De vervuiler betaalt, maak gebruik van gedifferentieerde heffingen;
- Duurzame projecten stimuleren binnen de gemeente Groningen zowel op het gebied van zonnepanelen als windmolens;
- Verplichten grote (nieuw te bouwen) gebouwen/bedrijven duurzaam te bouwen;
- Stimulering van ondernemers om duurzaam te bouwen, verbouwen of een duurzame bedrijfsvoering te handhaven door middel van subsidies en informatie;
- Breng duurzaamheid in als onderdeel bij het thema energie van het Akkoord van Groningen, pak een van de punten en wordt daarin energiepiek van Nederland;
- Onderzoeken waar het 'cradle to cradle'-concept verder ingezet kan worden.

4. Bereikbaarheid, vervoer

Een goede bereikbaarheid van Groningen is een voorwaarde om de stad aantrekkelijk te houden voor haar bewoners en bezoekers en om Groningen in staat te stellen haar regiofunctie te vervullen. De binnenstad dient in beginsel autoluw te zijn, de binnenstad is namelijk het domein van de fietser. Daarom dient er een fietsinfrastructuurplan ontwikkeld te worden waar alle facetten van vervoer met de fiets aan bod komen. Om fietsgebruik te bevorderen dienen er doorgaande hoofdfietsroutes gecreëerd te worden, die rekening houden met de veiligheid van de fietser en voorrang geven aan de fietser. De stad als geheel dient naast de fiets ook goed met het openbaar vervoer en de auto bereikbaar te zijn. Dat betekent dus niet inzetten op één van de drie vervoersopties, maar wel het transport van mensen en goederen zo efficiënt, duurzaam en comfortabel mogelijk maken en zo goed mogelijk op elkaar afstemmen. De tram voldoet aan een groot deel van deze eisen, is schoon en comfortabel en kent een grote vervoerscapaciteit. Bovendien blijkt uit ervaringen in andere steden waar een tramlijn is aangelegd dat de leefbaarheid van de wijken is verbeterd en de economie een impuls heeft gekregen. De binnenstad moet niet dichtslippen met auto's. Automobilisten moeten worden verleid om met het openbaar vervoer de binnenstad te benaderen. Binnen de stad moet het eigenlijk logischer zijn om de tram, bus of fiets te pakken dan de auto. Hierbij hoeven middelen als het sturen van automobiliteit door middel van bijvoorbeeld het prijsbeleid van parkeergarages niet te worden geschuwd. De keuze moet echter aan de inwoners en bezoekers van de stad zelf worden gelaten. Daarnaast kunnen middelen als het dynamisch verkeersmanagementsysteem gebruikt worden om automobilisten op de juiste plek te krijgen, ook in de binnenstad. Niet alleen de weg naar de P&R-terreinen dient aantrekkelijk te zijn, ook het terrein zelf. Daarom moet er een visie worden ontwikkeld voor P&R terreinen, waarin nagedacht wordt over wat de minimale voorzieningen op een terrein zijn, over facetten van veiligheid, vervoer naar de stad, kosten voor parkeren en vervoer en de inzet van het dynamisch verkeersmanagementsysteem. Ook moet er gekeken worden naar het fiets-parkeren. Voldoende 24/7 gratis toegankelijke stallingen in het centrum en bij het station zijn een must, maar er moet ook aandacht zijn voor het stallen van de fiets op andere plekken in de stad.

Fiets

- De gemeente dient een fietsstructuurplan te maken waarin aandacht is voor de veiligheid van de fietser, waarin hoofdfietsroutes worden vastgelegd en een aanpak voor gevaarlijke situaties wordt ontwikkeld, waarin alle andere facetten die met fietsen te maken hebben worden beschreven (stallen van de fiets, et cetera);
- Fietsdiefstalgevoelige plekken dienen beter beveiligd te worden en er moet meer gedaan worden aan de preventie van fietsdiefstal;
- Er moeten meer fietsgraveeracties op locatie plaatsvinden;
- Er dient een duidelijk systeem voor fietsen die weggesleept zijn ontwikkeld te worden. Dit kan onder meer door een systeem op te zetten waardoor mensen kunnen nagaan of hun fiets is weggehaald door de gemeente.

Openbaar vervoer

- Rond 2030 moet er in Groningen een innoverend tramnetwerk zijn die alle stadgers van Noord naar Zuid, van Oost naar West, bedient; dit betekent dat bestaande wijken als Lewenborg en Helpman, maar ook nieuwe wijken als Meerstad en de grote P&R-terreinen bereikbaar zijn met de tram;
- Als er behoefte is aan een onderzoek naar de haalbaarheid van de kabelbaan en deze door private middelen wordt gerealiseerd, dan moet er serieus gekeken worden naar de uitkomsten van dit onderzoek;
- Groningen dient nadruk te leggen op haar band met Duitsland door bijvoorbeeld ervoor te zorgen dat er goede treinverbinding met regelmatige dienstregeling met Duitse steden aanwezig is;

- De gemeente moet alternatieven naast normaal vervoer stimuleren. Hierbij kan gedacht worden aan de ov-fiets, groene scooters en leenfiets vanaf een P&R-terrein;
- Er dient meer gebruik gemaakt te worden van snel/spitsbussen en directe verbindingen;
- De gemeente moet als facilitator zorgen voor communicatie tussen instellingen (Universiteit/Hanze Hogeschool/UMCG/) en vervoersbedrijven (Qbuzz). Hierdoor kan de dienstregeling beter afgestemd worden.

Auto

- De Diepenring dient veilig en aantrekkelijk te zijn. Dit houdt in dat er op enkele uitzonderingen na geen ruimte meer is om je auto te parkeren;
- Werkzaamheden aan het wegennet en andere werkzaamheden die blokkades kunnen opleveren dienen beter op elkaar afgestemd te worden;
- Grote instellingen (Martiniziekenhuis, UMCG, Zernike, et cetera) dienen ook goed bereikbaar te zijn met de auto;
- Een dynamisch verkeersmanagementsysteem draagt bij aan de bereikbaarheid van Groningen en moet ook in de binnenstad worden uitgerold;
- Geen *shared space*, dus plekken waar borden, regels, et cetera, afwezig zijn en waar alle verkeersmodaliteiten van hetzelfde stukje straat gebruik moeten maken. In Groningen heeft de fietser en voetganger in beginsel voorrang.

Parkeren

- Op het station dienen voldoende fietsstalplekken te zijn. Dit kan door meer plekken aan de zuidzijde te creëren en bestaande voorzieningen uit te breiden;
- In het centrum moeten meer gratis permanente fietsstalplekken komen;
- Overdekt en bewaakt fietsparkeren dient gratis te zijn;
- Voor bepaalde straten moet een structurele oplossing voor fietsparkeren komen, denk hierbij aan de Poele- en Peperstraat;
- In wijken waar veel fietsen op straat aanwezig zijn moeten meer permanente fietsstalplekken komen. Dit zorgt voor een opgeruimde wijk;
- Het autoparkeerbeleid dient meer te differentiëren in prijs: duurder in de binnenstad, goedkoop op P&R-terreinen en aan de randen van de stad;
- Er moet een visie ontwikkeld worden met betrekking tot P&R-terreinen, voorzieningen moeten verbeterd (bijvoorbeeld met een klein winkeltje), veiligheid, verder vervoer naar de stad, kosten, et cetera.
- Inzet van dynamisch verkeersmanagementsysteem bij het autoparkeren; informatie omtrent meest efficiënte route naar parkeerplek, tarieven parkeren, et cetera, moeten gekoppeld worden aan het parkeersysteem, maar ook de aanwezige navigatiesystemen in de auto.

5. Openbaar bestuur en financiën

Openbaar bestuur

Er valt nog veel te winnen in het bevorderen van de betrokkenheid van inwoners bij de besluiten van de gemeente. Inwoners moeten actief betrokken worden bij het eerste stadium van de planvorming. De gemeente moet zich bij planvorming breed en nadrukkelijk oriënteren op de mening van Groningers en hun denkkraft benutten om tot creatieve oplossingen te komen. Dit kan in de opvolgende stadia van de planvorming het besluitvormingsproces aanzienlijk versnellen. Eveneens valt er voor de gemeente veel meer te halen uit het enorme potentieel van de in Groningen wonende studenten. Laat studenten zien dat meedenken over gemeentelijke thema's voor hen interessant kan zijn. De gemeente biedt op dit moment al stageplaatsen aan en gebruikt studenten bij het doen van onderzoek, maar zeker in het licht van de bezuinigingen kan hier in de toekomst nog veel meer gebruik van worden gemaakt. Ook op het gebied van de hulp van de gemeentelijke diensten naar de burger toe zijn verbeteringen mogelijk. De gemeente dient uniformer naar buiten toe op te treden. De gemeente Groningen moet de partij zijn waar burgers mee te maken hebben. Dit in tegenstelling tot een dienstgerichte aanpak waarmee burgers nu van doen hebben. Een inwonersgerichte benadering door de medewerkers is een primaire voorwaarde. Op simpele vragen moet een simpel antwoord worden verstrekt. Bij moeilijke vragen dient er één aanspreekpunt te zijn die er zorg voor draagt dat de burger antwoord krijgt op zijn vraag en wanneer het langer duurt, op de hoogte wordt gehouden van de voortgang. Tevens dient de bereikbaarheid van de medewerkers verhoogd te worden. Bij afwezigheid van een medewerker moet er voor adequate vervanging worden gezorgd. Naar aanleiding van een kredietoverschrijding bij het Europapark is er een uitgebreid cultuurverandertraject bij de gemeente als organisatie in gang gezet. Het definitief slagen van deze cultuurverandering vraagt ook in de komende periode prioriteit en doorzettingsvermogen van zowel gemeenteraad, college van B en W en de ambtelijke organisatie. Hierbij mag de raad (als collectief) zichzelf zeker niet sparen.

- Inwoners van Groningen moeten vaker actief betrokken worden in een vroeg stadium van de planvorming;
- Studenten en jongeren in het bijzonder betrekken bij de politiek;
- Gebruik het potentieel van de stad, meer traineeship-, stage- en afstudeerplaatsen bij de gemeente;
- De aandacht voor burgerparticipatie moet niet verslappen, neem inwoners serieus;
- De gemeente dient uniform en als gemeente Groningen naar buiten te treden;
- Eén aanspreekpunt, maar nooit minder dan twee ambtenaren voor een bepaalde publiekshandeling;
- Klantgerichte benadering: 'Ja, mits', in plaats van 'nee, tenzij';
- Blijven inzetten op de cultuurverandering en de daaruit voortvloeiende aandachtspunten;
- De sportmarathon voor ambtenaren in het kader van het Glazen Huis was een groot succes, daarom moet er tweejaarlijks een dergelijke marathon voor het goede doel worden georganiseerd.

Financiën

Het is onontkoombaar dat er de komende jaren fors en structureel bezuinigd dient te worden door de gemeente Groningen. Omdat de broekriem moet worden aangetrokken, zullen alle inwoners van de stad daar iets van merken. Dit zal in veel gevallen pijn doen en dit dient dan ook helder en zorgvuldig te worden gecommuniceerd in de richting van de inwoners. Het is een utopie dat bezuinigingen alleen bereikt kunnen worden door te bezuinigen op de gemeentelijke organisatie. In beginsel staan alle opties open voor bezuinigingen. Bij de bezuinigingsdoelstellingen moet goed naar de gevolgen voor de

lange termijn worden gekeken. Investerings in bijvoorbeeld de lokale economie werpen pas op lange termijn hun vruchten af. Een eventuele bezuiniging heeft dan ook desastreuze gevolgen voor de toekomst. Daarnaast moet de gemeente bij de bezuinigingen niet voorbij gaan aan het gegeven dat door de inzet van bepaalde budgetten juist extra geld en subsidies terugvloeien naar de stad. Dus met geld geld maken. Het is van groot belang dat de risico's bij projecten en de uitvoering van beleidsprogramma's inzichtelijk zijn en actief worden beheerst (risicomangement). Daarnaast moeten de risico's worden afgedekt met voldoende financiële middelen (weerstandvermogen). Hierbij gaat het vooral om grote projecten als het Groninger Forum, de Tramverbinding en de aanleg van de wijk Meerstad. Met het oog op de kostenbesparingen dient de gemeente eveneens te kijken naar de manier waarop het met zijn ambtenaren omgaat. Er is een grens aan de inspanningen van goed werkgeverschap van de gemeente. Er dient voldoende budget te zijn voor scholing, opleiding en omvorming van ambtenaren, maar er dient niet langer ten koste van alles herplaatst te worden. Dit betekent dat de gemeente in het uiterste geval moet overgaan tot gedwongen ontslag.

- Bij de komende bezuinigingsronde staan alle opties open;
- Aan inwoners moet duidelijk worden gemaakt wat de bezuinigingen voor hen betekenen;
- Goedkope bezuinigingen op de korte termijn mogen op de lange termijn geen duurkoop zijn;
- Structurele uitgaven dienen structureel te worden gedekt;
- Risicomangement en de versterking van het weerstandvermogen hebben ook in jaren van bezuinigingen een hoge prioriteit.

6. Sociaal, zorg, jeugd, welzijn en sport

Zorg

Het terrein van zorg, welzijn en jeugdbeleid is zeer breed. De gemeente moet er zijn voor juist die mensen die een steuntje in de rug nodig hebben of vragen om advies. In dat licht zijn de Steun- en Informatie Punten (STIP) en de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) belangrijke bouwstenen in de wijk. Wel zal er in de komende jaren naar moeten worden gestreefd om de bekendheid van STIP en CJG te vergroten. Wijken hebben een belangrijke functie in de stad. Actieve wijken zorgen voor een leefbare stad. Iedereen kan wat bijdragen aan de stad, er zouden meer vrijwilligersconvenanten gesloten moeten worden met studenten(organisaties). Op deze manier groeit de betrokkenheid van inwoners bij de stad. Als partners voor een convenant kan worden gedacht aan gezelligheidsverenigingen, sportverenigingen maar ook de faculteiten (en faculteitsverenigingen) en *schools* van Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool.

- De gemeentelijke aanpak van de top-50 overlastgevers moet worden voortgezet;
- Jongeren moeten actief worden begeleid na hun detentie door middel van werk- en leertrajecten;
- In het geval van overlast en/of huisuitzetting verdient iedereen een tweede kans in zijn of haar eigen wijk;
- Het signaleren en stoppen van huiselijk geweld heeft ook in de komende jaren prioriteit;
- De gemeente moet zorgen voor een vangnet voor alleenstaande ouders; hier valt te denken aan adequate kinderopvang, maar ook ondersteuning daar waar nodig;
- Stimuleer betrokkenheid van studenten door bijvoorbeeld het sluiten van vrijwilligersconvenanten;
- Zorg door middel van buurtaccommodaties voor een actieve wijk. Bij de planning van activiteiten moet er ruimte blijven voor laagdrempelige spontaniteit;
- Huisbezoek bij ouderen om vereenzaming tegen te gaan is een goed middel, maar het aantal bezoeken moet in balans zijn.

Jeugd, seksualiteit en genotsmiddelen

Jeugdbeleid moet positief benaderd worden. Zorg ervoor dat het kind of de jongere zich niet minderwaardig voelt door alles wat hij of zij niet kan of dat wat er niet goed gaat. Gebruik in plaats daarvan ook de positieve zaken om de eigenwaarde en het zelfbewustzijn van het kind of de jongere te vergroten. Daarnaast moet er binnen het jeugdbeleid voldoende aandacht zijn voor seks en genotsmiddelen. Met laagdrempelige voorlichting op het gebied van seksualiteit, relaties, et cetera, kun je niet vroeg genoeg beginnen. Instellen van een Jongeren Informatie Punt (JIP) zou in Groningen ook doorgang moeten vinden. Daar kunnen jongeren op een laagdrempelige en voor hen aansprekende manier informatie krijgen.

- Jeugd- en jongerenbeleid moet plaatsvinden vanuit een positieve benadering: wat zijn de mogelijkheden van het kind, wat gaat er juist wel goed. Van daaruit moet er gewerkt worden aan de problemen en/of achterstanden;
- Haal jongeren eens wat vaker weg achter de pc door leuke initiatieven op straat te organiseren, die aansluiten bij de hun beleavingswereld, en betrek jongeren hierbij;
- Er moet een aanvalsplan komen voor de bestrijding van overgewicht bij kinderen;
- Vanuit de gemeente moet een lobby worden gevoerd om de achterdeur van de coffeeshops te legaliseren;

- De wildgroei van growshops moet worden tegengegaan;
- Excessief alcoholgebruik door jongeren moet worden tegengegaan door het vergroten van de bewustwording van de gevaren en gevolgen hiervan;
- De problematiek rondom loverboys moet hard worden aangepakt;
- In het kader van de Lokale Educatieve Agenda moeten afspraken worden gemaakt over het eerder geven van seksuele voorlichting;
- De hulpverleningsdienst moet regelmatig condooms uitdelen aan de hogere klassen op de middelbare school;
- Op zo veel mogelijk logische plekken zoals middelbare scholen en kroegen moeten condoomautomaten aanwezig zijn, toegankelijk voor zowel jongens als meisjes;
- Instellen van een Jongeren Informatie Punt in Groningen.

Welzijn

Met de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) is er meer aandacht voor mantelzorg en sociale verbanden in de wijk. Waar mogelijk moet de gemeente waardering en ondersteuning bieden voor deze *civil society*. In het kader van Zorgen van Morgen is de afspraak om ouderen zo veel mogelijk in de eigen wijk ouder te laten worden. Door de landelijke financiering en de opstelling van zorginstellingen staat dit onder druk. De gemeente moet vasthouden aan de ambitie van het wijkgericht werken en ouder worden in wijk. De zorginstellingen moeten hiervan overtuigd worden. Er blijft jaarlijks geld over voor voorzieningen in het kader van de Wmo. Waar dit heeft te maken met onbekendheid van de mogelijkheden, moet de gemeente op zoek gaan naar nieuwe mogelijkheden om dit, bijvoorbeeld bij ouderen, onder de aandacht te brengen. De gemeente kent tal van adviesorganisaties zoals de Ouderenraad en de Gehandicaptenraad. Op korte termijn moet er meer duidelijkheid komen over de betekenis van (on)gevraagde adviezen voor/door gemeenteraad en college.

- Waar ondersteuning van mantelzorg nodig is, zou deze geboden moeten worden door de gemeente;
- De gemeente moet in gesprek met zorgverleners en –instellingen de nadruk blijven leggen op de wijkgerichte aanpak van ouderenhuisvesting;
- Doelgroepgerichte informatievoorziening omtrent voorzieningen van de Wmo;
- Er zijn veel adviesorganisaties in Groningen. Benader deze organisaties en betrek hun adviezen bij verschillende voorstellen;
- De haltes voor het openbaar vervoer moeten toegankelijk blijven voor reizigers, dit zeker met het oog op de grootschalige bouwprojecten die op stapel staan;
- De informatie van de gemeente moet toegankelijk zijn voor iedereen, met speciale aandacht voor slechtzienden, zowel via internet als in de gemeentelijke gebouwen.

Sport & Bewegen

Regelmatig sporten is belangrijk voor de gezondheid. Dit is iets waar in groeiende mate aandacht aan moet worden besteed, vooral bij jonge kinderen. Sport is een ook middel om mensen met elkaar in contact te brengen. Er moeten voldoende accommodaties zijn om te kunnen sporten, Groningen moet hierin voorzien. De gemeente moet er ook voor zorgen dat de jeugd kan snuffelen aan verschillende soorten sporten; diversiteit van sporten is het uitgangspunt. De centrale gedachte hierachter is dat door te kunnen snuffelen aan verschillende vormen van sport, kinderen op een laagdrempelige, aantrekkelijke wijze kennis kunnen maken met verschillende sporten en zo meer kans hebben om een sport te vinden die bij ze past. Groningen moet, tot slot, de takken van

sport waar zij sterk in is en waar zij in uitblinkt meer en beter promoten, omdat dit bijdraagt aan de positieve uitstraling van de stad en zij het uithangbord voor de sport in Groningen zijn. Bovendien enthousiasmeert dit mensen om zelf ook te gaan sporten (bijvoorbeeld de 4 Mijl) en is het economisch ook zeker van grote toegevoegde waarde voor de stad.

- De gemeente heeft een taak voor zowel de breedtesport als voor topsport. De breedtesport heeft daarin prioriteit;
- Topsport in Groningen past binnen de campagne City of Talent, daarom moet er een fonds komen ter ondersteuning van de internationale ambities van topsporters. Hierdoor kan bijvoorbeeld Lycurgus onder betere omstandigheden deelnemen aan de Europese Competitie;
- Het verschil in benadering van de gemeente in de richting van burgersportverenigingen en studentensportverenigingen moet verdwijnen. Subsidies en gunstige voorwaarden om geld te lenen voor investeringen moeten onder dezelfde voorwaarden toegankelijk zijn;
- Geluidsbegrenzing in clubhuizen alleen verplicht stellen wanneer dat noodzakelijk is; geen regeltjes opleggen om de regeltjes;
- Eenmaal per jaar moet Groningen een groot (internationaal) sportevenement huisvesten. Voorbeelden uit recente jaren: het EK voetbal onder 21 en het Groot Nederlands Studenten Kampioenschap;
- Buurtsportwerk in de vorm van Bslim moet worden voortgezet, de combinatiefunctionaris kan hierbinnen een belangrijke rol spelen;
- De sporthopper voor kinderen is een succes. Op een gemakkelijke en laagdrempelige manier kunnen kinderen kennis maken met diverse sporten, daarom moet het systeem worden uitgebreid naar een bredere groep inwoners;
- Sporten met toppers is onvoldoende opgenomen in het huidige beleid. Voor 2014 moeten alle hoogste klassen uit het basisonderwijs een keer met een topper hebben gesport;
- De gemeente heeft een voorlichtende taak waar het gaat om bewegen. Lokaal moet daarom worden aangesloten bij de landelijke campagne 30 minuten (volwassenen) en 2 x 30 minuten (kinderen) bewegen;
- De capaciteit en kwaliteit van sportaccommodaties is onvoldoende. Voor 2020 moeten deze problemen zijn opgelost, waarbij ook sterk rekening wordt gehouden met de demografische ontwikkelingen van Groningen;
- De roeisport is een van de grootste en succesvolste sporten binnen Groningen. Goede faciliteiten en ondersteuning door de gemeente zijn van cruciaal belang waar het gaat om het Centrum voor Topsport en Onderwijs;
- De roeibaan die in Meerstad aangelegd gaat worden, moet voldoen aan alle (internationale) standaarden en voorzieningen om deze baan tot een succes te maken. De roeibaan mag geen sluitstuk op de rekening zijn, publiek private samenwerking is hierbij een prima optie.

7. Cultuur en evenementen

Cultuur

De Groningse binnenstad moet een levendige plek zijn. Zij kenmerkt zich door een gevarieerd winkelgebied, vele culturele instellingen, musea, een bruisend uitgaansleven en vele toeristen. Groningen is bijzonder omdat dat zij al deze kenmerken heeft. Cultuur en evenementen zijn daar een belangrijk onderdeel van. Groningen moet een plek zijn waar jong en oud, student en stadje, geprikkeld en uitgedaagd worden door cultuur welke past in het straatbeeld. Denk hierbij aan de straten Barcelona of het centrum van Brugge. Een goed voorbeeld van een Gronings initiatief zijn de ontwikkelingen op het Kattendiep, waar leven op straat een nieuwe invulling heeft gekregen. Er moet voldoende budget vrijgemaakt worden voor de ontwikkeling van jong talent en lokale initiatieven. Deze kunnen gekoppeld worden aan grote initiatieven om zo meer bekendheid te verwerven.

- De administratieve last voor culturele organisaties moet worden verminderd. Wanneer er geen redenen zijn voor twijfels, kunnen tussentijdse rapportages komen te vervallen;
- De gemeente moet een actieve rol spelen om *freeriden* tegen te gaan;
- Goed gevoerd cultureel en evenementenbeleid zal zorgen voor een aantrekkelijke binnenstad;
- Probeer een grotere groep mensen te bereiken door samenwerking tussen galerieën, Cast, Minerva, Usva en andere culturele organisaties;
- Groningen heeft veel te danken aan culturele organisaties als Eurosonic/Noorderslag, Noorderzon, Images, Vera, Grand Theatre, Noorderlicht en Jonge Harten. Er moet dan ook een structurele oplossing komen voor de gesubsidieerde banen van deze instellingen;
- Mensen in een georganiseerd verband, bijvoorbeeld in een dispuut, wijkvereniging, et cetera, uitnodigen bij culturele projecten, uitvoeringen en evenementen;
- Er is een sturende rol voor de stad weggelegd; geef het overzicht van activiteiten in de regio en de stad en wees agendasettend;
- Meer culturele voorstellingen en beeldende kunst-projecten laten plaatsvinden in de openlucht, structureel of op projectbasis;
- Betrokkenheid van kinderen en scholen vergroten; zet leuke projecten op, cultuur door en voor kinderen;
- Meer voorstellingen op de Grote Markt en de Vismarkt, maar ook op andere locaties in de stad moet het mogelijk zijn om een voorstelling te geven;
- Cultuur moet *low budget* zijn, gratis of in ieder geval bijna geen kosten voor bezoekers betreffen;
- Naast de subsidies voor projecten door kunstenaars, moeten ook kleinschalige projecten door stadje ondersteund worden;
- Gebruik cultuur in je marketingbeleid; geef ook ruchtbaarheid aan je talent.

Evenementen

Groningen kent al een aantal bijzondere jaarlijks terugkerende evenementen (Noorderzon, Eurosonic, Keiweek, et cetera), waarmee Groningen ook veel mensen van buiten de stad trekt. Evenementen brengen veel gezelligheid met zich mee en zorgen voor een gezellige stad. Groningen moet de culturele hoofdstad van het Noorden zijn. Daarvoor moet er een zorgvuldige afweging gemaakt worden tussen verschillende evenementen. Kies voor een aantal grote en kwalitatief hoogwaardige evenementen. City of Talent kan ook in dit verband zijn uitleg vinden: geef (aankomende) talenten ook in de evenementen een plaats.

- Zorg voor differentiatie in beleid, dus een goede mix met verschillende soorten evenementen;
- Zorg voor een consistent beleid, waar voorrang wordt gegeven aan structurele evenementen. Wees wel flexibel genoeg om incidentele aanvragen toe te staan;
- Durf keuzes te maken in het evenementenbeleid en pijlers aan te wijzen;
- Een degelijk beleid waarbij een goede balans tussen evenementen wordt gevonden zal overlast voor omwonenden tegengaan;
- In geval van langdurige bouwwerkzaamheden op evenemententerreinen, dient er een alternatief aangewezen te worden; bijvoorbeeld de Vismarkt als tijdelijk evenemententerrein ter vervanging van de Grote markt;
- Indien er geen alternatief gevonden kan worden voor de marktplaatsen, dan dienen de marktkoopmannen gecompenseerd te worden;
- Bij algemene (grote) evenementen moet er een mix van studenten en stadgers nagestreefd worden;
- De Ossenmarkt en Westerhaven zijn uitermate geschikt voor evenementen: veel ruimte, parkeermogelijkheden, goed bereikbaar en dicht bij de stad;
- Evenementen moeten tot 1.00 uur door kunnen gaan.